

საქართველოს ბარემოსა და გუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო

MINISTRY OF ENVIRONMENTAL AND NATURAL RESOURCES PROTECTION OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ.6, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№89

1 დეკემბერი 2017 წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ძირულა-ხარაგაული-მოლითი-ფონა-ჩუმათელეთის საავტომობილო გზის პირველი ლოტის, ძირულა-ხარაგაული-მოლითის კმ0+000-კმ26+620 მონავეთის რეაბილიტაცია-რეკონსტრუქცია და ექსპლუატაცია;
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი; ქ. თბილისი, ალ. ყაზბეგის გამზ. N12;
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – დაბა ხარაგაულის მიმდებარე ტერიტორია;
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 20.11.2017 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „KOCKS CONSULT GmbH“;

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებები

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილია შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ძირულა-ხარაგაული-მოლითი-ფონა-ჩუმათელეთის საავტომობილო გზის პირველი ლოტის, ძირულა-ხარაგაული-მოლითის კმ0+000-კმ26+620 მონაკვეთის რეაბილიტაცია-რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზს-ს ანგარიშის თანახმად:

საპროექტო გზა წარმოადგენს ადგილობრივი მნიშვნელობის 50.40 კმ. სიგრძის დასავლეთ-აღმოსავლეთის გზას. პროექტის განხორციელების მიზნებისთვის, საპროექტო გზა დაყოფილია ორ მონაკვეთად, თითოეულის სიგრძე შეადგეს დაახლოებით 25 კმ-ს. (წინამდებარე ანგარიშში წარმოდგენილია პირველი მონაკვეთი - ძირულა-მოლითი). 25 კილომეტრიანი საპროექტო საავტომობილო გზა იწყება E60 მაგისტრალის გზაჯვარედინიდან (სოფელი ძირულა) და მთავრდება E-60-სა და სოფელ ჩუმათელეთის გადაკვეთაზე. გზის რეაბილიტაციის შედეგად მოძრაობა რიგ ქალაქებთან და სოფლებთან გაუმჯობესდება და გზა ასევე გამოყენებული იქნება E-60 ტრასის გასწვრივ პარალელური სეგმენტების ალტერნატიულ მარშრუტად.

გზის მთელი მონაკვეთი გადის ბორჯომი-ხარაგაულის ეროვნული პარკის მიმდებარედ, რომელსაც გარს ერტყმის მთები. საპროექტო გზა უმეტესწილად მიემართება დასავლეთით მდ. ძირულასა და ჩხერიმელას გასწვრივ. ამის გარდა, საპროექტო გზის საკმაოდ დიდი ნაწილი საქართველოს სარკინიგზო გზის პარალელურია, რომლის რეაბილიტაცია და მშენებლობაც ამჟამად მიმდინარეობს.

საერთო გარემო წარმოდგენილია სოფლისა და სასოფლო-სამეურნეო ხელებით, გარდა ხარაგაულისა, სადაც დასახლებულია მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი და ფუნქციონირებს კომერციული დაწესებულებები. საპროექტო გზის ქვედა მონაკვეთებზე ძირითადად გვხვდება საკარმიდამო ნაკვეთები და ხეხილის ბაღები, ხოლო გზის ზედა მონაკვეთი გადის ტყის მეჩხერი მცენარეულობით დაფარულ ადგილებზე და მიუყვება მდინარის კალაპოტს.

სარეკონსტრუქციო მთლიანი გზის შესწავლით გამოვლინდა ცხრაგეტი (19) ხიდი 50 კმ. პროექტის გზის გასწვრივ. საიდანაც 9 ხიდი არის საპროექტო გზის I სექციაში (კმ 0+000-დან 25+000-მდე). ცხრიდან, ხუთი ხიდი მიჩნეულ იქნა გამართულ მდგომარეობაში მყოფად და წარდგენილი იქნა რეაბილიტაციისთვის და ოთხი ხიდი რეკომენდირებული იქნა შეცვლისთვის.

პროექტის შეფასებისას განხილულ იქნა ოთხი (ე.წ. ნულოვანი ალტერნატივის ჩათვლით) მარშრუტი, შეფასებისას გათვალისწინებული იყო ყოველი მათგანის დადებითი და უარყოფითი მხარეები. შერჩეული ტრასა მთელს სიგრძეზე არსებულ ტრასას იმეორებს და რაიმე მოცულობითი ცვლილებები გამოკვლეული არ არის.

გზის მარშრუტის გასწვრივ საცდელი შურფებიდან აღებული იქნა ნიადაგის რიგი ნიმუშები. მათი შემოწმების შედეგები ცხადყოფს, რომ ნიადაგები ძირითადად ტექნოგენურია, წარმოდგენილია მეოთხეული მწირი თიხებითა და ცარცული და იურული ასაკის ნალექებით. საპროექტო გზა მიუყვება მდინარის მეანდირებად კალაპოტს და გადის მდინარის ნაპირებს შორის არსებულ ვიწრობებში და გადაკვეთს რამდენიმე ცივაბო ფერდობს. ზოგ ადგილზე გზა გადის ეროზირებული დანაწევრებული მთის ქანების და ეროზირებული ფერდობების მთისწინეთში. საკვლევი გზის მთელი მონაკვეთი გადის გზის ხელოვნურად აგებულ საყრდენებზე და აგებულია ტექნოგენური რიყის ქვითა და ლამიანი სილის შემავსებლით. ყრილები მთელი გზის გასწვრივ გარკვეულწილად კარგ მდგომარეობაშია. ზოგიერთ ადგილზე ფიქსირდება ფერდობების დაზიანება და ჩამოცურება.

ხმაური წარმოიქმნება სამშენებლო უბანზე სამშენებლო სამუშაოების მსვლელობის პროცესში და შეიძლება, იყოს მოკლევადიანი. ხმაურიანი დანადგარების განთავსება მოხდება ადამიანური და ბიოლოგიური რეცეპტორებიდან საკმაო მანძილზე მათზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედების თავიდან აცილების მიზნით.

მშენებლობის ფაზაში გადაზიდვების მანძილების შესამცირებლად, სამშენებლო ბანაკი უნდა განთავსდეს საპროექტო გზის ახლოს.

სამშენებლო ბანაკი და დამხმარე ობიექტების მომარაგდება შესაბამისი რაოდენობის და მოთხოვნილი ხარისხის სასმელი წყლით, ისე რომ არ მოხდეს უარყოფით გავლენა ადგილობრივი მოსახლეობის წყალმომარაგებაზე. სამეურნო და სასმელი დანიშნულებით გამოყენებისთვის წყლის სათანადო ხარისხის უზრუნველყოფის მიზნით, აღებული იქნება წყლის გასაანალიზებელი სინჯები. თუ მოძიებული წყაროდან მიღებული წყლის ხარისხი არ დააკმაყოფილებს სტანდარტის მოთხოვნებს, საჭირო იქნება ალტერნატიული წყაროს მოძიება.

სამშენებლო ბანაკიდან გამოდინებული ჩამდინარე წყლის რომელიმე ზედაპირული წყლის ობიექტში უკონტროლოდ ჩაშვების თავიდან ასაცილებლად მოეწყობა საკანალიზაციო (გამწმენდი) სისტემა. თოთოეული შენობიდან შეგროვებული ჩამდინარე წყალი გაივლის წინასწარ სალექარ კამერებში, ხოლო საბოლოოდ, გაწმენდილი წყალი დაგროვდება დიდ სეპტიკურ ავზში, რომელიც საკმარისად (სულ ცოტა 50 მეტრით) იქნება მოცილებული წყლის ობიექტიდან. ავზში შეგროვებული გაწმენდილი ჩამდინარე წყალი რეგულარულად დაიცლება და გადაიზიდება საასენიზაციო ავტოცისტერნით და გამოყენებულ იქნება საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

მოწყობილობის და სატვირთო ავტომობილების წმენდის/რეცხვის შედეგად გენერირებული ტექნიკური ნარჩენი წყალი შესაძლოა დაბინძურებული იყოს საცხებ-საპოხი მასალებით, ამიტომ ასეთი წყალი საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყალთან ერთად არ გაიწმინდება. ამ წყლის წინასწარი გაწმენდისთვის, მოეწყობა 3 სალექარი კამერისგან შედგენილი სისტემა. მათგან პირველ და მეორე სალექარებში დაილექება/აკუმულირდება მძიმე ტალახი და საცხებ-საპოხი მასალები, რომლებიც შემდგომში გაიტანება და განთავსდება მავნე ნარჩენებისთვის დადგენილი წესით ნარჩენების მართვის ლიცენზირებულ კონტრაქტორთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე. მესამე სალექარში გადასული სითხე, რომელიც კლასიფიცირდება როგორც უვნებელი ტექნიკური წყალი, შეიძლება ხელახლა იქნას გამოყენებული მტვრის გავრცელების საწინააღმდეგოდ ან გზის დატკეპნის სამუშაოებში;

პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელია ინერტული და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების წარმოქმნა. ინერტული ნარჩენების კატეგორიას მიკუთვნებული მასალა გამოყენებული იქნება ადგილზე, გამოუყენებელი/გამოსაყენებლად უვარგისი ინერტული ნარჩენების მართვა განხორციელდება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

გზმ-ს ანგარიშში შეფასებულია გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება და შემუშავებულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები. ასევე განხილულია მოსალოდნელი ავარიული სიტუაციები და მოცემულია მათზე რეაგირების გეგმა. გარდა ამისა ანგარიშს თან ახლავს გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა და ნარჩენების მართვის გეგმა.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულება:

1. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, მონიტორინგის, მოსალოდნელი ავარიული სიტუაციებზე რეაგირების გეგმების და შემარბილებელი ღონისძიებების შესაბამისად;
2. მშენებლობის დაწყებისა და ექსპლუატაციაში შესვლის შესახებ აცნობოს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს;
3. მშენებლობის დაწყებამდე მოახდინოს სამშენებლო ბაზებისა და ბანაკების ფართობების, მოწყობის და ფუნქციონირების გარემოსდაცვითი პირობების განსაზღვრა (მ.შ. გარე წყალმომარაგების, ელექტრომომარაგებისა და კანალიზაციის ქსელების) და საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში წარმოდგენა;
4. სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდგომ უზრუნველყოს სამშენებლო ბაზებისა და ბანაკების ტერიტორიების პირვანდელ მდგომარეობამდე აღდგენა;
5. მშენებლობის დაწყებამდე დამატებით უზრუნველყოს გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება (მათ შორის დაგეგმილი საყრდენი კედლებისა და სანაყაროების მოწყობა GIS კოორდინატების მითითებით) და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შემუშავება და საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში წარმოდგენა;
6. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს საავტომობილო გზის მდინარეთა კალაპოტების გადაკვეთის ადგილებზე დეტალური ჰიდროლოგიური მახასიათებლების ანგარიშის, მათ შორის, კალაპოტის სიღრმითი და განივი გარეცხვის სიდიდეების შესახებ ინფორმაციის საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში წარმოდგენა;
7. მდინარეების დაბინძურებისაგან დაცვის მიზნით, უზრუნველყოს სამშენებლო სამუშაოების შესრულება საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N425 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს ზედაპირული წყლების დაბინძურებისაგან დაცვის ტექნიკური რეგლამენტი“-ს მოთხოვნების დაცვით;
8. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის დაწყებამდე საპროექტო ტერიტორიაზე ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონალური ობიექტების (ბეტონის და ასფალტის კვანძი) არსებობის შემთხვევაში, უზრუნველყოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ და „ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონებით დადგენილი პროცედურების დაცვა;
9. მშენებლობის ეტაპზე წარმოქმნილი ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს „ნარჩენების მართვის კოდექსი“ საქართველოს კანონით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;
10. სამშენებლო სამუშაოების განხორციელება უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად;
11. საპროექტო ტერიტორიაზე ხე-მცენარეების ჭრის შემთხვევაში, სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე, მოახდინოს აღნიშნული საკითხის შეთანხმება შესაბამის უფლებამოსილ ორგანოსთან;

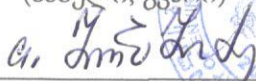
12. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს საპროექტო გზის ზეგავლენაში არსებული მცენარეების, მასზე შესაძლო ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემარბილებელი ღონისძიებების და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ქმედებების შესახებ ინფორმაციის (მათ შორის ჭრას დაქვემდებარებული მცენარეების სახეობების და რაოდენობის მითითებით) საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში წამოდგენა;
13. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს წყლის ბიომრავალფეროვნებასა და წყალთან ახლოს მოზინადრე ცხოველთა (საერთაშორისო ხელშეკრულებებით, ბერნის კონვენციით და საქართველოს წითელი ნუსხით დაცულ სახეობებზე) სახეობების, მათზე შესაძლო ზემოქმედებისა და ამ ზემოქმედების თავიდან აცილების, შერბილების და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ქმედებების შესახებ ინფორმაციის საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში წამოდგენა;
14. ექსპლუატაციის ეტაპზე საავტომობილო გზასთან მდებარე უახლოეს დასახლებულ პუნქტებში უზრუნველყოს ხმაურის და ვიბრაციის მონიტორინგის წარმოება და დასაშვები დონეების გადაჭარბების შემთხვევაში შეიმუშაოს და გაატაროს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
15. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში დასკვნის გადაცემა განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

IV. დასკვნა

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ძირულა-ხარაგაული-მოლითი-ფონა-ჩუმათელეთის საავტომობილო გზის პირველი ლოტის, ძირულა-ხარაგაული-მოლითის კმ0+000-კმ26+620 მონაკვეთის რეაბილიტაცია-რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია მხოლოდ წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობების დაცვით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის პირველადი სტრუქტურული
ერთეულის ხელმძღვანელი

თამარ შარაშიძე
(სახელი, გვარი)

(ხელმოწერა)

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060119946922017

ბრძანება Nი-794

ქ. თბილისი

04 / დეკემბერი / 2017 წ.

დაბა ხარაგაულის მუნიციპალიტეტში საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ძირულა-ხარაგაული-მოლითი-ფონა-ჩუმათელეთის საავტომობილო გზის პირველი ლოტის, ძირულა-ხარაგაული-მოლითის კმ0+000-კმ26+620 მონაკვეთის რეაბილიტაცია-რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პროექტის ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „კ“ ქვეპუნქტისა და ამავე მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. დამტკიცდეს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა № 89; 01.12.2017 საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილ, შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ძირულა-ხარაგაული-მოლითი-ფონა-ჩუმათელეთის საავტომობილო გზის პირველი ლოტის, ძირულა-ხარაგაული-მოლითის კმ0+000-კმ26+620 მონაკვეთის რეაბილიტაცია-რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციაზე;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა საქმიანობა განახორციელოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შესაბამისად და უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№ 89; 01.12.2017) გათვალისწინებულ პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში - საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი

სოლომონ პავლიაშვილი